

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEČ

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izheja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Razorožitev in varnost

O razorožitvi se bo letos se zelo mnogo pisalo. Saj so 2. februarja sestane v Ženevi velika razorožitvena konferenca, ki jo po važnosti in daleko-sežnosti moremo vzporediti edino s povojnimi mirovnimi konferencami. O konferenci domnevajo, da bo zelo dolga, Amerikanci računajo na 8 mesecev. Vsekakor pa je jako verjetno, da bo gorske velikane, ki obdajajo Ženevo, »mirovno mesto«, znova pobelil sneg, pa bo še vedno našel evropeke diplomate pri zelenih mizah.

Za splošno orientacijo in lažje umevanje razorožitvenega problema pa je že sedaj možno očrtati nekaj glavnih smernic, ki bodo tvorile osnove vseh ženevskih pogajanj. — Kaj naj prinese razorožitvena konferenca? Pripravljalni razorožitveni odbor dela že 5 let in je nakopičil mnogo dragocene tehnikega materiala. O končnem cilju, ki naj ga splošna konferenca doseže, so v bistvu vse države edine. Nobene, še tako militaristične države ni danes v Evropi, ki ne bi želela razorožitve. Vse države čutijo, kako strašen moloh je neprestano oboroževanje, ki požira milijarde dragocene narodnega premoženja, in sicer sredi najhušje gospodarske krize, ko bi v kakršnikoli drugih investicijah bil denar plodonosnejši in koristnejši naložen. Evropa že na vseh koncih v pravem smislu besede strada vsakdanjega kruha, toda ista Evropa troši istočasno stotine — ne milijonov — milijard za vojaške svrhe!

Da je to nevezdržno in docela nemogoče stanje, uvidevajo vse države, zato se nobena ne protivi razorožitvi. Razven tega se vsi predobro zavedamo, da bo neprestano oboroževanje, kakor se sedaj vrši, prej ali slej s fatalno nujnostjo privedlo do ponovnih vojnih konfliktov, ki bi Evropo spremenili v okrvavljeno in ožgano puščino.

Torej razorožiti! Samo kako? Katera pot in kakšna metoda vodi do cilja? Ob tem prevažnem vprašanju pa se že bistveno ločijo naziranja. Anglosasi (Angleži in Amerikanci) pravijo: Najboljša pot do varnosti vodi preko razorožitve. Nekako isto stališče zavzemajo tudi Nemci, ki so si osvojili parolo: Evropa bo varna, če se popolnoma razoroži! V tem smislu sekundirajo tudi Italijani! Proti temu pa so postavili Francozi svojo tezo, ki jo zagovarjajo tudi njihovi zavezniki: Najprej varnost, potem razorožitev!

Na prvi pogled je razvidno, da gre za dve bistveno različni naziranj in da razorožitvena konferenca ne bo prišla do nikakega rezultata, dokler traja tolikšna razlika v mišljenju. Kateri ebih nasprotnih taborov utegne biti bližje resnici?

Mislimo, da Francozi. Ne zato, ker smo njihovi zavezniki in ker tudi naša oficialna politika stoji na istem stališču. Tudi ne radi tega, ker je francoski narod v 100 letih pretrpel tri invazije na svoje ozemlje in mu je narodni nagon po samobrani opravičeno narekuje povečano skrb za svojo varnost. Temveč zato, ker nasprotno stališče, ki je mnenja, da preko razorožitve vodi bližnjica do varnosti, pred objektivno sodbo ne more zdržati. Naravnost povedano, manjka mu prave politične logike. Sicer ni dvoma, da bi uničenje vojnih sredstev, ki služijo pobijanju ljudi, od kanonov do bojnih letal in strupenih plinov, pomirjevalno vplivalo in vojno psihozo znatno omililo. Vendar bi bilo površno, če ne kar naivno mnenje, ko bi kdo v eksistenci moralnih instrumentov videl glavni vzrok vojn. Tudi popolna razorožitev, tudi popolno uničenje vojnega orožja ne nudi še nobene garancije, da se narodi, ako med njimi izbruhne neoglasja, ne bi stekli za svoje »pravice« pač s tem, kar bodo ravno imeli pri roki, pa čeprav s cepci, noži ali sekirami. Za to ni treba posebnega dokazovanja. Bistven pogoj za mir med narodi še daleč ni podan samo s dejstvom, da se zmanjša množina orožja. O tem bo konferenca že sklepala. Verjetno, da bo določen nek ključ, po katerem bodo države postopoma zmanjšale svoje vojno stanje. Toda, ali se bodo narodi radi tega čutili tudi bolj varni? Zato, ker imamo mi in naš sosed mesto 10.000 pač samo 1000 kanonov?

Ne, problem se s tem nič ne spremeni in ostane isti: Narod se bo radevolje, iskreno in magari tudi popolnoma razorožil šele tedaj, kadar se bo počutil varnega. Rad bo položil orožje, kakor hitro bo uverjen, da so tudi njegovi sosedi zavrgli vojno kot sredstvo medsebojnega obračunavanja. Psihološko je zato edino pravilno francosko stališče: najprej varnost, potem šele razorožitev. Francija se ne čuti varno, kljub temu, da ima Nemčija le 100.000 mož pod orožjem. Zakaj ne? Ker ve, da bojni in maščevalni duh v Nemčiji ni ugasnil, da more Nemčija, ki je tehnično na višku, v nekaj tednih ustvariti ogromno vojno industrijo in iz svojih sportnih organizacij postaviti milijonske armade na noge. Ali se jim ni pripetila smola, da so jim baš tedaj, ko so najbolj deklamirali o miru, iz kake kemične tovarne ušli strupeni plini. Zato se oborožuje tudi Francija in vse druge države in se bodo javno ali na skrivaj oboroževale še naprej, tako dolgo, dokler bo med njimi divje tekmovalje in nezaupanje.

Razorožitveni problem torej nikakor ni v glavnem materialno vprašanje tehnike razorožitve, ampak je v prvi vrsti moralno vprašanje, ali se točneje, gre za vprašanje mednarodne morale. Oboroževanje bo nepotrebno, če si bodo narodi zopet zaupali, če bodo verjeli sklenjenim pogodbam, če bodo smatrali, da jih vselej podpisani njihovih voditeljev na mednarodnih listinah. Danes pa tega manjka. V obraz si laskajo oglašene diplomatične fraze, a istočasno oprežejo drug drugega kakor zločinci, kdo bo preje potegnil revolver. Istotako manjka primerne mednarodne avtoritete, katere razsodbam bi se vklonili. Večna škoda, da je Zveza narodov v mandžurskem sporu tako temeljito odpovedala! V kako smešen položaj sprav-

Govor Laval v francoski zbornici

Francija načeloma ne popusti od reparacij — Reparacije se lahko samo znižajo, če Amerika zniža svoje zahteve — Ni razorožitve brez garancij za varnost Francije

Pariz, 19. jan. tg. Danes se je drugi Lavalov kabinet predstavil poslanski zbornici. Izrazil je nekaj viharja, bil je pa brez političnih presenečenj. Edina senzacija je bila, da je imel predsednik poslanske zbornice izredno oster govor o ohranitvi reparacij in mirovnih pogodb. Bouissou je izjavil, da Francija ne bo opustila ničesar od svojih upniških zahtev, ne da bi se primerno znižali njeni dolгови in za to dale primerne garancije. Francija se ne bo odrekla reparacijskim zahtevam brez jamstva, da se bodo primerno znižali njeni vojni dolгови.

Nato je podal svojo izjavo ministrski predsednik Laval. Njegov govor je trajal komaj deset minut. Ko je rekel, da je bil njegov namen razširiti vladu, so se začeli z levece tako ostri medklici in posmehi, da je mogel predsednik le s težavo ohraniti red v zbornici. Mir je nastopil šele tedaj, ko je začel Laval govoriti o reparacijah. Ko se je v zvezi z locarnsko pogodbo imenovalo ime Brianda, sta sredina in levica spontano priredili Briandu ovacije.

Laval je izjavil: »Demisijo prejšnjega kabineta ni povzročil votum parlamenta. Skoro leto dni nikdar niste odrekli zaupanje vladi. To se je pokazalo tudi še na zadnji seji poslanske zbornice. Dogodki sami in težkoče, ki zahtevajo sporazumevanje, zadostujejo, da se danes lahko določijo najvažnejše programne točke. Naša vlada mora pred vsem premagati dva problema, ki sta sedaj predmet mednarodnih razprav: reparacije in omejitve ter reduciranje oboroževanja.

Kriza, ki smo jo začeli čutiti tudi mi, ni samo zmešala namenov vlade, temveč je sprožila tudi razne sisteme, ki so zrasli bolj v fantaziji in doktrini, kakor na realnih dejstvih. Svet se žalibog le prerad oprime teorij, katere mu obetajo zdravljenje brez bolečin. Tako je razumeti stremljenje po tem, da bi se anulirale reparacije in vojni dolгови. Mi ne moremo sprejeti takih odločitev, ki krize ne moreje odpraviti, ki pa bi lahko kršile bistvene interese Francije in zapisane pravice Francije v pristojno sklenjenih pogodbah. Ne bomo si pustili predpisovati reparacijskih pravic. Zahteva se od nas, da napravimo črto pod svoje račune in v korist naših dolžnikov.

Dvojno dolžnost imamo: nasproti generacijam, ki so doživele vojno, smo dolžni biti zvesti in ničesar ne žrtvovati od svojih upniških zahtev, ne da bi se obenem primerno zmanjšali naši dolгови. Nasproti bodočim generacijam pa imamo dolžnost, da moramo biti pametni, tako, da vse pogodbe podredimo pravičnemu ravnotežju produktivskih in eksistenčnih pogojev. To ravnotežje pa bi bilo mogoče, če bi mi poleg, ko bo kriza končana, v mednarodnem tekmovalstvu dobili slabše mesto radi neugodnega razmerja v finančnih ali fiskalnih bremenih, ki ovirajo aktivnost narodov. Vlada se bo v vseh pogajanjih, ki jih bo morala še voditi, da se veljavne pogodbe o vojnih dolgovih prilagodijo periodi gospodarske depresije, tudi v bodoče strogo držala temeljnih načel, katere je francoski parlament odobral vedno.

Položaj Francije pa tudi nikakor ni tako privi-

legiran, kakor se pripoveduje v inozemstvu. Država je še morala priskočiti na pomoč domačemu delovnemu trgu s programom za preskrbo domačih delovnih moči. Kakor v vseh drugih državah brez izjeme, so javne finance ostro napete tudi v naši državi, česar Francija dozdaj ni poznala. Vlada bo pozvala parlament, da razpravlja o proračunu za leto 1932, čim bo finančna komisija predložila to zadevno poročilo. Če se bosta obe zbornici lotili posla z isto vnemo, kakor lansko leto, bo mogel parlament enako letno delo izvršiti, kakor prejšnja leta, še preden bodo morali poslanci stopiti pred nove volitve.

Razorožitvena konferenca se bo začela 2. februarja. Politika Francije v tej točki je določena v memorandumu od 15. julija 1931. Ta politika, ki je že 12 let zabeležena v paktu Zveze narodov, je ravnotako politika Francije, kakor Zveze narodov. To je politika, ki so jo sprejele vse stranke in ki jo bodo tudi vse obdržale. Uspeh moramo pričakovati samo v gotovem okvirju, s tem, da se respektira pojem pogodbe, razsodišča, definicije, kdo je napadalec, medsebojne pomoči, z eno besedo: varnost. Bilo bi napačno, računati na slabost ali utrujenost Francije in zavreči ta načela. Prepričani smo, da bodo na predvečer važnih mednarodnih razgovorov celo oni v načelu sprejeli naše mnenje, ki jih žalibog ne vidimo na naši strani. Vsem nam bo hvaležna dežela, da si vzajemno kažemo voljo za politična sporazumevanja. Upamo, da bodo že prihodnje debate pokazale za to dragocene dokaze.

Začasna rešitev reparacijskega vprašanja

Nemčiji se podaljša moratorij, ako Amerika dovoli enak moratorij svojim dolžnikom

Pariz, 19. januarja. AA. Med vladami pri reparacijah zainteresiranih držav se vrše pospešena pogajanja o začasni ureditvi reparacijskega vprašanja.

Snoči je predsednik francoske vlade ponovno sprejel nemškega poslanika von Hoescha.

Ker bodo letos volitve tako v Franciji, kakor v Nemčiji in v Združenih državah, prevladuje v mednarodnih krogih naziranje, da sedaj ne bo mogoče doseči podrobne in končne rešitve reparacijskega vprašanja in vojnih dolgov.

Zdi se, da se bo med Parizom in Londonom dosegel sporazum na ta način, da se bo Nemčiji enostavno podaljšal Hooverov moratorij, ki poteka 1. julija 1932. Moratorij se bo podaljšal pod dosedanjimi pogoji za 6 mesecev ali eno leto.

Istotako bodo evropski dolžniki Združenih držav, ki so obenem upniki Nemčije, podpisali skupno izjavo, v kateri bodo zahtevali od vlade Združenih držav, da enako ravna s njihovimi dolgi, kakor bodo ti upniki z Nemčijo s podelitvijo novega moratorija.

Če bo na tej podlagi dosežen sporazum med državami, ki so podpisale Youngov načrt in če bodo ta pogajanja uspešna kar s pogajanjimi med pisarnami teh vlad, potem bo postala lausannska konferenca zaenkrat brezpredmetna in nepotrebna, kajti bistvena vprašanja bodo prišla na dnevni red šele koncem leta.

V takih okoliščinah bi zadostovalo zasedanje finančnih veščakov z nalogo, da sestavijo potrebno konvencijo o novem moratoriju.

Demarša Francije v Washingtonu

London, 19. januarja. AA. Reuter poroča iz Washingtona, da je predsednik francoske vlade g. Laval storil demaršo pri ameriških Združenih državah o možnosti za podaljšanje Hooverovega načrta. Sodi se, da je demarša, ki jo je g. Laval napravil pri zunanjem ministru Stimsonu, namen doznati, ali bi bilo možno izpreminjati negativno stališče kongresa glede znižanja ali razveljavljanja vojnih dolgov. G. Laval je informiral ameriškega veleposlanika v Parizu g. Edgea, da bi mu bilo težko predlagati v parlamentu podaljšanje moratorija Nemčiji, ne da bi si bil poprej na jasnem o natančnem stališču Amerike v tej stvari. Toda

vprašanja podaljšanja moratorija za omenjeno dobo ni načel.

Svojo demaršo pri g. Stimsonu je predsednik francoske vlade napravil preko ameriškega poslanika g. Edgea. Ta demarša je prišla po nedavni izročitvi ameriškega memoranduma francoskemu poslaniku v Washingtonu g. Claudelu. V tem memorandumu precizira USA svoje stališče nasproti

Zmaga enakopravnosti v Belgiji

Vzorna rešitev jezikovnega vprašanja v uradih, na vseušiščih in v občinah na podlagi avtonomije

Bruselj, 19. jan. Danes se parlament prvič sešane po božičnih praznikih. Čeprav ima vlada velike težave pri urejanju državnih financ in je preobložena z delom za priprave na reparacijsko konferenco v Lausanni, se je odločila, da postavi na dnevni red parlamenta zakonski predlog o končni ureditvi jezikovnega vprašanja v državni in občinski upravi.

Zakonski načrt priznava Flamcem vse jezikovne pravice, ki so jih zahtevali in njega zakonitost pomeni za flamsko gibanje popolno zmago. Dosele je v belgijski državni upravi bila dana absolutna prednost francoščini, to je jeziku Valoncev, in se je le v občinski upravi trpela flamsčina. Obema jezika se v zakonskem načrtu priznava popolna enakopravnost. Vsak Flamce lahko napravi vlogo na državne ustanove, bodisi sodišča, policijo ali na ministrstvo v svojem jeziku in vsak državni urad, torej tudi ministrstvo, mu je dolžno odgovoriti v njegovi materinščini, to je v flamskem jeziku. Dosele se je vodila osrednja uprava izključno v francoskem jeziku; Valonci radi tega ne znajo flamskega. Poslovanje ministrstev se bo zato moralo deliti in sicer v francoski in flamski oddelek. Razdelitev se bo izvršila zato, da se omogoči tudi valonskim državnim uradnikom, ki ne znajo flamskega, kariera v državni službi. Flamci so prvotno zahtevali, da mora vsak državni uradnik znati oba državna jezika, a so pozneje popustili in pristali na to, da se osrednji uradi razdelijo jezikovno v dva oddelka. Tako je tudi Valoncev, ki se težko nanjajo flamsčine, dana možnost, da tudi po novi ureditvi dosežejo lahko najvišja mesta v državni službi.

Glede uporabe jezika v državnih in občinskih

uradih na deželi stoni zakon na nacelu jezikovne avtonomije. V krajih, kjer prevladuje flamsčina, bo uradni jezik flamski, drugod bo dana prednost francoščini. V občinah, kjer doseže jezikovna manjšina vsaj 30% prebivalstva, se morajo izdati vsi javni oglasi v obeh jezikih. Občinskim svetom je dana pravica, da določijo, v katerem jeziku naj se vrši notranje uradovanje.

V smislu načela o rabi jezika se po zakonskem načrtu deli država v tri dele, v severni, kjer prevladuje flamsčina, v južni, kjer bo francoščina uradni jezik, in v pokrajino okoli Bruslja, ki je dvojezična in kjer prevladuje francoščina.

Boj, ki so ga bili Flamci za priznanje svojega jezika, je bil silno težak, ker se Valonci še danes ne morejo odpovedati prednostim, katerih je bil deležen njihov življenjski radi izključne uporabe francoščine v državnih uradih. Valonci so si skušali zagotoviti dosedanj položaj vsaj v valonskih krajih z določbo, da sme uradovati v določenem kraju le uradnik, ki mu je jezik tega kraja materinščina. Toda Flamci niso pristali na to formulacijo. Sedanja zakonski načrt določa le, da mora znati uradnik jezik, ki je v rabi v dotičnem kraju. Pred vstopom v državno službo se bo moral vsak uradnik izjaviti, ali namerava službovati v flamsčini ali v francoščini. Ta izjava bo odločilna važnosti tudi pri izpitih.

Dosledno novim določbam glede uporabe jezika v javnih uradih, je v teku tudi preureditev univerz, in sicer v prid Flamcem. V smislu novega zakona se bo osnoval posebni parlamentarni odbor, ki bo nadziral izvedbo novih jezikovnih določb. Odbor bo posloval pol leta.

V političnih krogih so mnenja, da bo ta zakonski načrt prodril v poslanski zbornici brez večjih težkoč, ker je bil sestavljen na podlagi kompromisa med obema jezikovnimi skupinama. Z ugotovitvijo zakonskega načrta se bo vrnil v državo mir in poravnava bo spor, ki je vsa povojna leta strupljal ozračje med obema narodoma in celo ogrožal obstoj države.

Dunajska vremenska napoved. Vzhodno vreme bo trajalo še dalje. Po nižinah bo megleno in oblačno. Temperatura blizu ničle. Oblačnost pa bo od vzhoda proti zahodu ponehaval. Na gorah bo večnoma jasno.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, hladno, megleno. Padavine niso izključene.

lja sama sebe s svojo neiskreno politiko! V njenem oršlju se zbirajo diplomati — nekaj tisoč jih bo baje — k razorožitveni konferenci, na vzhodu pa dva velika naroda, ki sta člana ZN, vodita kravato vojno. Ali je mogoče večje ironije in blamaže za politiko, ki je zgrajena zgolj na materializmu in sili!

Razorožitveno vprašanje je torej v prvi vrsti moralno vprašanje. Zato ob zaključku tega razmišljanja ne najdemo boljše misli, kakor jo je že pred 15 leti naslovil papež Benedikt XV. na vojnojoče narode:

»Predvsem mora materijelno silo orožja na-

domestiti moralna sila pravičnosti. To bo podlaga za pravičen medsebojni sporazum, po katerem bodo države istočasno zmanjšale oboroženo stanje in obdržale le toliko vojne sile, kolikor jo je potreba za javno varnost. Orožje pa naj nadomesti razsodišče, ki bo imeo vzvišeno pomirjevalno nalogo v medsebojnih državnih sporih...«

Papeževa beseda, govornica 1. avgusta 1917! Ko bi jo tedaj narodi poslušali, koliko krvi, koliko razočaranj in tisoč milijard narodnega premoženja bi bilo prihranjeno! Po 15 letih stoji narodi zopet pred istim problemom. Ali bodo tokrat našli pot v Rim?

Nov val revolucije v Španiji

Napad komunistov in anarhistov na baskiške nacionaliste — Krvave bitke v Bilbao — Požiganje cerkva

Pariz, 19. jan. Nemirno razpoloženje, ki se je zaradi poostrenja gospodarske krize v letošnji zimi zadnje čase v Španiji javljalo v raznih večjih ali manjših spopadih med množico in orožništvom, se je sedaj v severnih provincah Španije razraslo v pravo revolucijo, ki ni daleč od revolucije. Povzročili so jo očividno komunisti in pa člani tako zbrane mednarodne anarhistične federacije, ki je izrabila nek volilni šod tako zvanih tradicionalistov v Bilbao v Baskih. Kako so prav za prav nemiri v tem mestu nastali, ni mogoče točno dognati. Tradicionalisti, ki zahtevajo samostojnost baskiških provinc, so napovedali velik šod, na katerem bi bili imeli trije poslanci stranke poročati o svojem delu. Iz prepira med tradicionalisti, republikanci in socialisti na šodu samem se je razvil pretep, v katerem je nekdo oddal več strel. Tradicionalisti so se zabarikadirali v poslopju, kjer je nastanjeno tajništvo njihove stranke, množica delavcev pa jih je oblegala. Tradicionalisti so se branili in baje izstrelili 300 krogel iz pušk, tako da je bilo več oseh ranjenih, štiri pa ubite. Ker delavci niso mogli zavzeti kluba, so se podali pred uradništvo baskiškega nacionalnega dnevnika »Gaceta del Norte«, kjer so oddali nekaj strel.

Komunisti in anarhisti so med tem množico nasčuvali, da je vlomila v neko garažo, kjer se je polastila bencina, in se nato podala pred samostan De Las Reparadoras. Zanetili so ogenj, nakar je prihitela stotinja pehote in množico razgnala. Vojaki so potem hiteli pred klub tradicionalistične stranke, katerega je množica oblegala dalje, da bi se polastila nacionalistov in monarhistov in jih linčala. Intervenirala je tudi Guardia Civil, ki je v

množico streljala, nato pa aretirala vse člane odbora tradicionalističnega kluba.

Nemiri so se razširili po vsej okolici in v Mazar Rochesu so komunisti in anarhisti zanetili ogenj v župni cerkvi. Političarji so z bencinom glavni oltar in bencin zažgali. To je bilo pomoči, zaradi česar je nastala med ljudstvom, ki ga je zbudil svet plamenov, velika vznemirjenost. Ljudstvo, ki je zelo verno in drži s tradicionalisti, je ogenj samo pogasil.

V tem času so se pa nemiri v Bilbao razrasli naravnost v revolucijo. Množica kakih 2000 komunistov se je podala pred ječo in zahtevala, da se osvobodita dva tovarisa, ki sta bila aretirana, kar se je tudi zgodilo. Nato so komunisti z osovbojenima tovarisema napravili obhod po mestu z rdečimi zastavami. Drugega dne dopoldne se je zbralo v Bilbao 30.000 delavcev k pogrebu tovarishev, ki so bili v spopadih z orožništvom in vojaštvom ustreljeni. Organizirani izgedniki so se na več krajih polastili tudi železnice v Bilbao in San Sebastian

Izgredi se nadaljujejo - Divjanje proti cerkvam

Madrid, 19. jan. Z. V Bilbao je prišlo ponovno do težkih izgredov. Demonstrantje so vdrl v prestore katoliškega lista »Adeleto«, razbili vse pohištvo, stroje in opravne, zmetali vse na ulico, nato pa poslopje zažgali. V pokrajini Bilbao je demolaranih mnogo cerkva. V St. Cruzu so tamkajšnje

in so zavzeli postajo Baracaldo. Zasedli so tudi vse privatne avtomobile in sploh postopali čisto po načrtu, po katerem nastopajo komunisti, če se hočejo polastiti oblasti.

Revolucionarno gibanje pa je izbruhnilo tudi na drugih točkah. V Barceloni je 20.000 delavcev predilniške industrije proglasilo štrajk, tako da počiva 17 tovarni. Podobne vesti prihajajo iz mesta Sagunto, kjer so kovinski delavci brez posla, in iz Valencie. Iz Badajosa se je podala v Madrid depnacija, da pozove vlado, naj stori hitre ukrepe, da se pomaga 80.000 kmelom, ki naravnost stradajo. Položaj postaja tem opasnejši, ker so deželo preplavili komunistični agitatorji.

Spričo vedno bolj očitne nemoči liberalno-socialistične vlade g. Azane se na drugi strani okrepija tudi monarhistična reakcija in se je zato bati, da ne bi dežela zapadla popolni anarhiji. Razen komunistov se je najbolj bati orožništva, kojega po veljiki očitno delajo na proglasitvi diktature.

cerkev zažgali in je zgorela. V pokrajini Bieaja so delavci proglasili generalno stavko zaradi dogodkov v Bilbao. V Valenciji so komunisti zažgali tri cerkve, ki so pogorele do tal. Vlada je imela snoči sejo, na kateri je sklenila, da bo s strogiimi ukrepi preprečila nadaljnje demonstracije.

Rojstni dan kraljeviča Tomislava

Belgrad, 19. jan. AA. Ob priliki rojstnega dne Nj. kr. Vis. kraljeviča Tomislava se je vršila služba božja v dvorni cerkvi. Službe božje so se udeležili Nj. Vel. kralj in kraljica in Nj. kr. Vis. knez Pavle in kneginja Olga.

Ureditev klirinškega prometa

Belgrad, 19. jan. I. Iz finančnega ministrstva poročajo, da je bil dosežen sporazum med našo državo in Avstrijo o klirinškem prometu. Sporazum stopi v veljavo jutri, 20. januarja. Vsa plačila za izvozno in uvozno blago se smejo plačevati samo preko obeh Narodnih bank. Narodna banka poziva vse izvoznike, da dajo nalog svojim dolžnikom v Avstriji, da poravnajo svoje dolgovne preko tamkajšnjih bank na korist naše Narodne in avstrijske Narodne banke.

Isto tako poziva vse uvoznike, da vse svoje dolgovne na uvoženem blagu iz Avstrije plačajo preko naše Narodne banke, oziroma od nje pooblaščenih bančnih zavodov. Vsako drugo plačevanje je prepovedano in bo kaznovano po zakonu od 8. oktobra 1931.

Mednarodni eharistični kongres

Zagreb, 19. jan. Z. Velikega mednarodnega eharističnega kongresa v Irski se bo udeležilo tudi večje število hrvatskih udeležencev in se je radi tega te dni v Zagrebu sestavil poseben odbor, ki pripravlja izlet v Irsko.

V znamenju krize

London, 19. jan. AA. Zaradi varčevanja so ustavili gradnjo največjega letala na svetu. Gradilo se ga je letalske tvornice »Supermarine« v Wolstonu blizu Southamptonu.

Snoči so v Southamptonu izvedeli, da so se vodile med letalskim ministrstvom in letalsko tvornico že dalje časa pogajanja, da se gradnja omenjenega letala ustavi. Pred dvema dnevnoma se je to tudi zgodilo.

Letalo so gradili v delavnici, kjer so bila zgrajena letala za tekmo za Schneiderjev pokal. Veleletalo bi imelo dovolj prostora za posadko in za 40 do 50 potnikov. Bilo bi večje ko Do X, ki je največje letalo na svetu.

Boljševiška propaganda na Balkanu

Bukarešt, 19. jan. Z. Tukašnja policija javlja, da je po odkritju špijonažne organizacije v Konstanci nadaljevala preiskavo na vse strani. Pomoči je dobila dragocene podatke. Iz zasliševanja je razvidno, da so hoteli sovjetski agitatorji odpeljati neko osebo, ki igra veliko vlogo v javnosti; če bi jim pa to ne uspelo, so imeli nalog, da jo ubijejo. Policija ni izdala imena te osebe, vendar pa se čuje, da gre za voditelja ruske monarhistične emigracije na Balkanu. Policija ima v rokah zelo važne in točne podatke o delu sovjetskih špijonažnih organizacij na Dunaju, v Parizu in na Balkanu. O delovanju organizacij je obvestila pristojne države in oblasti.

Krvav napad na nacionaliste

Berlin, 19. jan. Z. Na cesti med Reinckerdorfom in Weidmansheimom so preteklo noč napadli komunisti skupino narodnih socialistov. Ko se je skupina narodnih socialistov vračala s seje domov v Reinckerdorf, so jih napadli komunisti iz zasede. Komunisti so oddali več strel na nasprotnike in je bilo 7 težko ranjenih, 2 pa sta bila mrtva. Smrt je doletela tudi 80letnega profesorja dr. Ernsta Schwarzja, enega izmed voditeljev berlinskih narodnih socialistov. Policija je bila takoj alarmirana in je začela z vsestransko preiskavo. Aretiranih je bilo 55 komunistov.

Zopet novi davki

Berlin, 19. jan. AA. Na političnem sestanku na Westfalskem je minister za delo Stegerwald izjavil, da bi mogla Nemčija kriti dve milijardi primanjkljaja, ki bi nastal v proračunu za leto 1932, le z novimi davki. Minister smatra, da bo nemogoče obdržati denarno vrednost brez ravnovesja proračuna. Izdatke države bo treba omejiti in jih izenačiti z dohodki. Obubožana država se lahko okrepi samo, če nadejo cene živil.

Najdba radija v Avstriji

Linz, 19. jan. Z. V Mühlwerthlu, ki je 150 metrov oddaljen od postaje Neuguss, je posestnik Mayer pričel kopati vodnjak. Pozval je nekega Fr. Riegla, ki je navrtal zemljo in na dveh mestih opazil silbo reagiranje zemlje. Nato je začel kopati, ker je mislil, da bo našel vodo v globini štirih metrov. Vode pa ni bilo, namesto nje pa je našel neki sloj zemlje, ki se mu je zdel zelo čuden. Vzel je nekaj zemlje s seboj in ko jo je pregledal, ni mogel sam ničesar ugotoviti, radi česar jo je poslal na Dunaj, kjer so z analizo ugotovili, da je v tej zemlji toliko radija, kolikor ga na nobenem kraju Evrope do sedaj še niso našli. Izračunali so, da bi se iz 11 ton take zemlje lahko dobil že 1 gram čistega radija. Na najdenem ležišču radija bodo pričeli takoj kopati in izkoriščati bogati rudnik.

Gospodarska kriza v CSR

Praga, 19. jan. Ob priliki gospodarske krize, ki čedalje bolj raste, opozarja »Venkov« na bankrot veleposestniškega podjetja Goldschmidt na Moravskem, ki izkazuje 24 milijonov Kč pasiv. Ista usoda bo, zdi se, doletela še 50 drugih veleposestniških podjetij, ki se kljub svoji iniciativnosti in izkušnosti nahajajo na robu propada.

Preteklo leto na Češkoslovaškem znači tudi rekord trgovskih insolvent. 4369 trgovskih podjetij je namreč ustavilo svoje delovanje, dočim jih je leta 1930 faliralo 4308, leta 1929 pa 2894. Skupna vsota pasiv je znašala leta 1931 7608 milijonov Kč, dočim je ta vsota leta 1930 znašala 1564 milijonov Kč, leta 1929 pa 1023 milijonov Kč. Razume se, da so politični in finančni krogi zaradi tega razvoja v precejšnjih skrbih.

Rusija ne popusti

Bukarešt, 19. jan. AA. Sovjetska vlada je prošila za nov štiridnevni odlog, da bi mogla odgovoriti na zadnje predloge romunske vlade o nenapadanju. Zdi se, da bodo Sovjeti vztrajali na svojem znanem stališču glede Besarabije in da se bodo pogajanja v Rigi končala brez uspeha.

Francoski delegati na razorožitveni konferenci

Pariz, 19. jan. AA. Havas poroča: Na ministrskem svetu v Elizeju pod predsedstvom predsednika republike g. Doumera so se določili delegati, ki bodo zastopali Francijo na razorožitveni konferenci. Predsednik delegacije bo minister Andre Tardieu, predsednik Paul Boncour, delegati pa poslanec Fabry, mornariški minister g. Dumont, letalski minister g. Dumesnil, kolonialni minister g. Reynaud in g. Gignoux.

Narobe svet

Rio de Janeiro, 19. jan. Po pravkar objavljeni statistiki so v Braziliji tekom leta 1931 po odredbi vlade uničili 2.652.507 vreč kave. To uničenje je bilo odrejeno, da se uslavi padeč cen kave. Vreče so potopili večinoma v morje v luci Santos. Ostale so potopili v Rio de Janeiro, Victoria in Nichteroy.

Amerika ustanovila fond za brezposelne

Washington, 19. jan. AA. Gospodarska komisija senata je odobrila zakonski načrt o ustanovitvi posebnega fonda 375 milijonov dolarjev za podpore brezposelnih.

Angl. statistika o brezposelnosti

London, 19. jan. AA. Po podatkih ministrstva dela, objavljenih večeraj, se položaj na delovnem trgu do zadnjega četrtletja ni bistveno izboljšal. Vendar v tem času številno brezposelnih ni naraščalo. Naraščanje brezposelnosti se je ustavilo februarja 1931. Prihodnje tri mesece se je položaj izboljšal, posebno pa v sezijiški trgovini in v tekstilnih industrijah.

Junija je pričelo število brezposelnih ponovno padati in se je manjšalo do 30. septembra. Ker je bil zlati standard ukinjen, je pričela brezposelnost v začetku oktobra zopet padati in se je manjšala do 1. januarja. Položaj se je izboljšal v vseh industrijah razen v gradbeni, ki pozimi itak ni preveč zaposlena.

Število zavarovanih delavcev v Angliji je poskočilo z 9.215.000 v januarju leta 1931 na 9.516.000 v maju 1931.

Pozneje se je to število znižalo v septembru na 9.326.000. V decembru pa je poskočilo na 9.593.000 nasproti 9.475.000 v istem mesecu leta 1930.

Septembra 1931 je bilo 22,6% brezposelnih, decembra 1931 pa 20,9%. Ti podatki podajajo verno sliko izboljšanja na delovnem trgu. Zadnje odredbe o brezposelnosti niso igrale pri tem nikake vloge.

Narastek evropskega prebivalstva

Zeneva, 19. jan. AA. Poročilo higijenskega odseka DN ugotavlja, da je padeč nemških porodov postal petkrat manjši kakor v Franciji. Poročilo tudi navaja, da je prebivalstvo Evrope leta 1928. naraslo za 3 milijone ljudi.

Nova telefonska zveza

Belgrad, 19. jan. AA. Prometni minister je dovolil, da se uvede telefonski promet med Sv. Trojico v Slovenskih Gorah in spodaj navedenimi mesti: Sv. Trojica—Erhausen—Spielfeld po tarifi 1,50 zlatega franka za navaden razgovor 3 minut. — Sv. Trojica—Gradec 7,0 zlatega franka za navaden razgovor, 4,5 zlatega franka pa za navaden razgovor Sv. Trojica—Dunaj. — Enota razgovora se računa na 3 minute. — Telefonski promet med omenjenimi kraji se začne 25. jan. t. l.

Šoštanj

Ustanovni občni zbor Sadržarskega društva v Zavodnjem se je vršil v nedeljo, 17. jan. Sadržarji zavodnjske župnije so pravilno umevali potrebo strokovnih organizacij; ustanovitve Sadržarskega društva so v častnem številu udeležili. Pred oficijelnim občnim zborom sta podala glavne smernice društvenega dela zastopnika šoštanjskega SD gg. Macarol in Kolan. Navzoči kmetje so krepko segli v debato in stavili številne koristne predloge in nasvete. Za predsednika novoustanovljenega društva je bil soglasno izvoljen zaslužni kmetsovalec župnik g. Rožman, za tajnika pa šolski upravitelj g. Tvrđi. Sadržarski organizaciji v Zavodnjem želimo pri njenem delovanju obilo uspehov!

Grof Bethlen ne pride v Belgrad

Belgrad, 19. jan. I. V nasprotju s snočnjimi vestmi, da se bo grof Bethlen na svojem povratku iz Rima vrnil v Madjarsko preko Belgrada, kjer naj bi se mudil nekaj dni v razgovoru z raznimi jugoslovanskimi državniki, se poroča, da je grof Bethlen prispel na Dunaj in da se na svojem polovanju ni dotaknil jugoslovanskega ozemlja.

Madjarski časnikiarji so se radi teh vesti obrnili na madjarsko zunanje ministrstvo v Budimpešti, ki pa je danes izjavilo, da belgrajski obisk ni bil nikdar v načrtu in da je sploh v sedanjih razmerah nemogoč.

Tukajšnje madjarsko poslanstvo je samo izjavilo, da ni bilo nikdar govora o obisku grofa Bethlena v Belgradu v sedanji politični konjunkturi. Nasprotno pa se sliši v Belgradu, da je madjarska diplomacija vprašala pri našem zunanjem ministru, če bi smatralo obisk grofa Bethlena za oportuno. — Iz odgovora, katerega je madjarska vlada očividno dobila s strani našega zunanjega ministrstva, se da sklepati, da tudi naši politiki ne smatrajo, da bi obisk grofa Bethlena v sedanji

politični konstelaciji, ki zahteva vso pozornost na drugih političnih poljih, koristil mnogo za ureditev političnih razmer v srednji Evropi. Sicer pa grof Bethlen tudi ni član sedanje vlade in je zato težko sprejeti njegovo posredovanje za politične razgovore, ki so edinele zadeve obeh vlad. Pozneje, kadar bo politična situacija bolj jasna, tako se govorijo v naših političnih krogih, bi bil obisk katerega aktivnega ministra Madjarske v Belgradu dobrodošel.

Nov načrt za sanacijo Evrope

Budimpešta, 19. jan. Z. Bivši madjarski ministriki predsednik Stefan Friedrich se že dva dni mudi v Pragi. Včeraj je obiskal zunanjega ministra dr. Benesa, nato pa se nobranega in prosvetnega ministra. Časnikarjem je izjavil, da je češkoslovanski državnikom predložil načrt za saniranje srednje Evrope. Naglasil je, da je načrt sestavljen na podlagi politične realnosti in da obsega Madjarsko, Češkoslovaško in Romunijo.

izdatkom. Argetoianu je prepričan, da bo Romunija v nekaj mesecih lahko zadostila vsem svojim obvezam v izozemstvu. Romunija nima nobenih posebnih notranjih problemov in ni se ne more zgoditi, da bi vlada že sedaj ne vedela. Brez dvoma je, da niti ena država ne more danes sama prebrsti težke gospodarske krize. Tako tudi Romunija ne. To je edino mogoče s sodelovanjem narodov. Potrebna je nadalje obnova prejšnjega finančnega stanja po vsem svetu, iniciativo za to pa mora dati Francija, ki lahko zbere okrog sebe vse narode, ki imajo dobre namene. V interesu civilizacije je, da se konsolidirajo vse vzhodne evropske države.

Ljubomir Nešić

Sofija, 19. jan. AA. Vest o nenadni smrti jugoslovanskega poslanika v Carigradu Ljubomira Nešića je napravila globok vtis v bolgarski prestolnici. Tu so ga uradni pa tudi družabni krogi dobro poznali izza časa, ko je bil pokojnik v Sofiji in tu zastopal jugoslovansko državo. Kot jugoslovanski poslanik je bil pokojnik iskren prijatelj bolgarskega naroda. Veliko truda je vložil zlasti v ureditev prijateljskih odnosov med obema državama. Ko je kralj Boris zvedel za tužno vest, je poslal svojega osebnega pomočnika polkovnika Panova, da izreče jugoslovanskemu poslaniku v Sofiji kraljevo sožalje. Kralj Boris, princeza Evdoksija in zastopnik predsednika vlade notranji minister Griginov so poslali pokojnikovim vdovi brzojavna sožalja. Bolgarskemu odpravniku poslov v Carigradu je bilo odrejeno, naj položi v imenu kralja Borisa vence na krsto pokojnega Nešića. Na pogrebu pa bo odpravnik zastopal Bolgarsko.

Sofija, 19. jan. AA. Bolgarska agencija poroča Bolgarsko časopisje priobčuje obširne članke o smrti jugoslovanskega poslanika v Carigradu Ljubomira Nešića. Poluradni list »Znamec« poudarja, da je smrt Ljubomirja Nešića vzela Jugoslaviji ne le izredno nadarjenega diplomata z velikim znanjem in taktom, temveč tudi človeka izredne iskrenosti in dobrote, ki so ga povsod cenili in spoštovali. Pokojni Nešić je del časa zastopal Jugoslavijo v Sofiji in je zapustil najlepše spomine s svojim iskrenim prizadevanjem za bratsko zблиžanje med obema narodoma.

Angora, 19. jan. AA. Anatolska agencija poroča o smrti jugoslovanskega poslanika Ljubomira Nešića tele podrobnosti:

Pokojni Ljuba Nešić je pred dnevi popolnoma okrevljal od svoje nedavne bolezni. Njegova prva pot je bila k svojem prijatelju, prvemu tajniku jugoslovanskega poslanstva. Med obiskom je nastopila smrt. Poslanika Nešića je zadela srčna kap. Preminul je sede v koltju.

Posmrtni ostanek pokojnega poslanika bodo prepeljali v Belgrad.

Zunanji minister, notranji minister in mnogi drugi dostojanstveniki so poslali krasne vence.

Velika poplava v Ameriki

Glendorama, 19. jan. AA. Ob vznoku jez na reki Yazzo-River pri Honey-Islandu v porečju Mississipija je voda naplavila 23 metrov široko luknjo in je reka poplavila obširno ozemlje. Sedem tisoč prebivalcev je v najhuši nevarnosti. Vode še vedno naraščajo in se je bati, da popolnoma ne preplavi mest Cruver, Tohule, Mileston in Beelake.

Narodna banka v l. 1931

Na svoji seji 18. t. m. je upravni odbor Narodne banke odobril zaključne račune za prelet. leto 1931. Skenjenje je bilo, da se predloži običnemu zboru, ki se bo vršil 6. marca t. l., izplačilo neizpremenjene dividende 400 Din za prelet. leto.

Računski zaključek za 31. december 1931 je primerjati v glavnem le z bilanco za 28. junij 1931. V naslednjem navajamo glavne postavke za najvažnejše datume v milijonih Din:

	1930	1931	1931
bruto dohodki od tega:	31.12.	28.6.	21.12.
menične obresti	124.0	81.3	82.0
lombardna posojila	68.4	31.9	65.6
depot v inozemstvu	16.0	7.6	11.8
razni dohodki	0.0	0.0	2.7
izdatki:	39.6	42.5	1.9
stroški	41.3	19.1	24.9
amortizacija	7.2	3.3	2.1
odpisi	6.9	5.2	6.1
tečajna razlika	0.0	0.0	3.7
tanjšanje	4.1	3.2	0.0
čisti dobiček	64.4	51.0	45.2

Iz tega je razvidno, da so bili lani v celoti dohodki veliko višji kot prejšnja leta, skupno je znašal bruto dohodek 163.3 (1930 samo 124.0). Zato je tudi čisti dobiček znatno večji: znašal je za celo leto 96.2 milij., leta 1930. pa samo 64.4 milij. Din, pri čemer bi bilo vanj še računati izdatke za tanjšanje. Med dohodki so pred vsem narasle obresti meničnih posojil, dočim so se razni dohodki zelo

zmanjšali. Poslovni stroški so narasli, ravno tako izdatki za odpise, ki dosegajo izredno znatno vsoto 11.3 milij. Delež države pri čistem dobičku znaša za 1930. l. 38.7 milij., v prvi polovici 36, v drugi polovici pa 29.8 milij. Din, skupno za celo leto 56.4 milij. Din. Čisti dobiček za delničarje je znašal 1930. leta 25.8 milij., v prvi polovici 20.4, v drugi polovici pa 17.15 milij. Od čistega dobička v prvi polovici leta je bilo porabljenih za plačilo glavnice 13.5 milij., v drugo polovico pa je bil prenešen znesek 6.9 milij. Skupno je bilo dobička v celotni letu po odbitku zneska za vplačilo glavnice 24.1 milij. ali le malo manj kot leta 1930.

Naslednja tabela nam kaže razvoj banke v zadnjih letih:

Leta	bruto doh.	delež drž.	čisti dobiček
1928	123.1	44.6	29.8
1929	180.9	42.8	28.2
1930	124.0	38.7	25.8
1931	163.3	56.4	24.1

Glavne postavke bančne bilance smo že priobčili ob priliki objave zadnjega izkaza Narodne banke za l. 1931. Bilančna vsota je znašala za 1931 (po odbitku kavci, ki ne spadajo vanjo) 6583.4 milij. Din, leta 1930. pa je znašala 6662.4 milij. Din., rezervni fond bank so znašali na koncu leta 1930. 175.5 milij., leta 1931. pa 87.1 milij. Din. Efektivni fondov so znašali 1930. leta 88.3, 1931 pa 80.8 milij. Bilanca je, kakor smo že poročali, izkazala od 22. do 31. decembra lani znate odpise, ker je vrednost državnih papirjev padla.

Stanje Narodne banke

Pravkar je objavljen izkaz Narodne banke za 15. januar 1932, iz katerega je razvidno, da se že začenja kreditna restrikcija, ki je bila napovedana za tekoče leto.

Devizni sklad je padel za 17.1 milij. na 315.7 milij. Din, dočim se je istočasno povečal zlati sklad, valutni pa za 1.6 milij. na 8.1 milij. Din. Skupno znaša podloga sedaj 2082.3 milij., kar pomeni v primeri s prejšnjim stanjem padec za 15.4 milij. Din. Devize, ki niso upoštevane v podlogi, so narasle za 4.4 na 92.3 milij. Din.

Med posojili so padla menična za 10.6 na 196.9, lombardna pa za 2.7 na 282.85 milij. Din. Skupni plasman znaša sedaj 2229.8 milij. Din, si je pri banki ponovno izposodila 100 milij. Din, tako da znašajo začetni predjudni drž. blagajni 250 milij. dinarjev.

Med pasivi je omeniti, da je obrok bankovcev padel za 151.7 milij. Din na 5054.55 milij. Din. Nasprotno pa so izredno narasle obveznosti po vidu, kar je znak likvidnosti denarnega trga. Predvsem so narasli depoziti na žiroračunih za 213.2 na 506.7 milij., vsoto, katere že dolgo časa ne pomnimo v izkazih banke. Poleg tega so drž. dobroimetja narasla za 7.5 na 46.7 milij., razni računi (drž. gosp. podjetja) pa za 1.2 na 44.9 milij. Din. Skupno so obveznosti po vidu narasle za 221.85 milij. na 658.3 milij. V manjši meri so narasle obveznosti z rokom, za 5.2 na 770 milij. Din.

Skupno znašajo obrok in obveznosti po vidu 5712.8 milij. (plus 70.1). Zaradi istočasnega zmanjšanja deviznega sklada je odstotek kritja padel od 37.17 na 36.44%, samo zlato kritje pa od 31.16 na 30.78%.

Glavne postavke izkazov Narodne banke so bile naslednje (v milijonih Din):

	1931	1932	1931	1932
zlati	28.6	31.12	8.1	15.1
devize	1540.4	1758.4	1758.4	1758.5
devize izv. podl.	747.2	332.1	332.8	315.7
drž. predjudni	182.1	86.4	87.9	93.3
eskont	1252.4	1965.6	1957.5	1946.9
lombard	206.2	287.2	285.6	282.8
obrok bankovcev	4563.8	5172.2	5206.2	5054.5
drž. terjatve	104.8	29.3	39.2	46.7
žiro	707.8	326.2	353.4	566.6
drž. gosp. podl.	198.2	60.9	48.7	44.9
obv. z rokom	210.8	681.1	764.8	770.9

Svoji k svojim

Iz hmeljarskih krogov smo prejeli tale dopis: Letina hmelja je v preteklem letu nanasala v naši državi prilično 18.000 met. stovov, od katerih odpade 11.000 na Slovenijo in 7000 na Bačko. Naša domača produkcija piva pa potrebuje v celoti za 650.000 hl piva 2000 met. stovov hmelja. Vkljub veliki nadprodukciji hmelja pa so uvažale naše pivovarne leta 1928. 900, leta 1929. 985, leta 1930. 758 in v prvih 9 mesecih preteklega leta 541 met. stovov hmelja, večina črnskega, da se lahko reče, da se uvažuje vključno ogromni nadprodukciji še vedno ena tretjina pri nas porabljenega hmelja. Čeprav pride 100 kg inozemskega hmelja zaradi carine 70 zlatih Din na 100 kg, in pa zaradi višjih transportnih stroškov za 900 do 1000 Din dražje

od domačega. Ugovor glede kvalitete našega hmelja ne more držati. Štajerski hmelj uporablja najbolj znane pivovarne Nemčije, Češke, Francije itd. in eksitirajo svetovnoznane vrste piva, ki so se varile samo s štajerskim hmeljem. Prav tako se je tudi vedno pri vseh analizah dokazala visoka vrednost našega hmelja. Opozoriti pa moramo še tudi na to, da imamo prvovrsten hmelj tudi v Bački, ki pa je po svoji vrsti in kvaliteti vendar nekoliko drugačen od štajerskega, kar je razumljivo zaradi drugih razmer. Na ta način imamo torej še nadaljino izbiro pri našem hmelju glede arome in okusa itd. Zaradi uvoza hmelja trpi v obširni meri trgovina, bilanca itd. in poleg tega ima hmeljar škodo še indirektno, ker se vzbujajo zaradi uvoza v inozemstvu upravičeni dvomi zaradi kvalitete našega hmelja. Ako pa vpoštevamo, da zaslužijo naše pivovarne lepe vsote s svojim pivom, zahtevamo od njih lahko z vsjo pravico, da v uporabi pri današnji krizi domači hmelj, posebno ako pomislimo, da se je navadno sorazmerno popilo največ piva v hmeljarskih krajih. Vse države forsirajo pri svoji industriji uporabo domačega hmelja (v Nemčiji se mora uporabljati domači hmelj, Belgija in Francija pustita samo gotovo količino tujega hmelja uvažati itd.). Z ozirom na to dejstvo bi bilo želeli, da se tudi pri nas napravi nekaj v tem oziru. Pred vsem pa je seveda vrsta na pivovarnah samih, da to vidi in se po tem ravna.

V prvih 9 mesecih 1931. leta je bilo uvoženega hmelja jan. 150 met. stovov za 161.000 Kč, febr. 180 m. st. za 181.000 Kč, marca 1 m. st. za 1000, aprila 80 m. st. za 84.000, maja 10 m. st. za 14.000, junija 60 m. st. za 59.000, julija 40 m. st. za 41.000 Kč, avgusta 10 m. st. za 6000 in sept. 10 m. st. za 9000 Kč, skupno 541 met. stovov za 556.000 Kč ali 917 tisoč Din. Pripomniti pa moramo, da je uvožen hmelj iz izjemo septembraškega še lanske. Ker pa uvažajo naše pivovarne večji del hmelja šele po žetvi od oktobra do decembra, o čemer pa še nimamo številk, izgleda torej, da prekaša lanski uvoz uvoz od prejšnjega leta v precejšnji meri.

K gornji vsoti 917.000 Din pa moramo še prišteti carino 416.570 Din in višji prevoznih stroški 97.380 Din, tako da je teh 541 m. st. tujega hmelja veljalo 1.431.350 Din, dočim bi ista količina štajerskega hmelja veljala 513.950 Din, kar pomeni razliko 917.000 Din, ki pa ugotovimo narasti do konca leta 1931. na 1.270.000 Din. Ako sedaj pogledamo, stane 100 kg tujega hmelja 2654.74 Din, prvovrstni štajerski hmelj pa z vsemi stroški 950 Din.

Borza

Dne 19. januarja 1932.

Denar

Devizni promet je vedno večji, kar daje Narodna banka vedno več deviz za preteklo leto. Delo na tem poslu se razvija normalno. Danes je bil promet na ljubljanski borzi srednji. Tečaj Curliha, Newyorka in Prage so ostali neizpremenjeni, ostale devize so bile deloma čvrstše, le Trst je bil nižji kot včeraj.

Ljubljana. Amsterdam 2261.96—2268.80, Bruselj 783.21—785.57, Curlih 1097.25—1100.55, London 194.36—195.96, Newyork ček 5599.98—5616.98, Pariz 221.18—221.84, Praga 166.45—166.95, Trst 280.44—282.84.

Zagreb. Amsterdam 2261.96—2268.80, Bruselj 1350—1360 (privat), Bruselj 783.21—785.57, Lon-

don 194.36—195.96, Milan 280.44—282.84, Newyork kabl 5621.98—5638.98, ček 5599.98—5616.98, Pariz 221.18—221.84, Praga 166.45—166.95, Curlih 1097.25—1100.55. — Skupni promet brez kompenzacij 5.2 milij. Din.

Curlih. Belgrad 9.10, Pariz 20.1625, London 17.81, Newyork 512.37, Bruselj 71.37, Milan 25.63, Madrid 43.30, Amsterdam 206.15, Berlin 120.70, Stockholm 99, Oslo 97, Kopenhagen 98, Sofija 3.71, Praga 15.17, Varšava 57.40, Atene 6.65, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.50.

Dinar nofra na Dunaju: valuta 12.60.

Vrednostni papirji

Vojna škoda je danes bila na zagrebški borzi slabšeja, pa brez prometa kakor včeraj. Do zaključev je prišlo samo v dolarskih papirjih, ki so bili slabšeji. Posebno znaten je bil promet v 7% Blerovem posojilu, katerega je bilo zaključeno 10.000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 4000 dol. 8% Blerovega posojila in 2000 dol. obveznic Drž. hip. banke. Tudi drugi dinarski državni papirji so bili slabšeji. Belgrajska borza ni poslovala.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 56 bl. 7% Bler. pos. 48 bl. Stavba 40 den. Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 58 bl. agrarji 25 den., vojna škoda kasa 244 bl. 2. 225—229, 8% Bler. pos. ar. 53.50—54, kasa 53.50—54 (54.5, 53.5), 7% Bler. pos. ar. 47—47.25, kasa 47—47.25 (47, 46.50, 47.50, 47.25), 7% pos. Drž. hip. banke kasa 46.50—47.50 (47), 6% begl. obv. 35—37.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 94.80, Wiener Bankverein 11.65, Escompteges. 113, Aussiger Chemische 123.50, Ruše 12, Mundus 91, Alpine 12, Trboveljska 31.

Žitni trg

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet srednji. Pšenica marec 12.25—12.49, zaklj. 12.49—12.50, maj 13.27—13.42, zaklj. 13.37—13.38, rž marec 14.50—14.63, zaklj. 14.63—14.65, maj 15.35, zaklj. 15.35, kuruza maj 14.55—14.70, zaklj. 14.58—14.62.

Winnipeg. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 64, jul. 65.75, okt. 66.50.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica marec 58.75, maj 60.50, julij 59.875, sept. 61.625, kuruza maj 42, julij 43.50, sept. 44.25, oves maj 26.375, julij 26.125, rž marec 45.50, maj 47.50, julij 47.75.

Živina

Dunajski pražičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky et Co., Dunaj.) Na trg je bilo pripelanih 9270 pršutarjev in 4535 špeharjev. Iz Jugoslavije 2642. Cene: špeharji najboljši 1.55, l. 1.48—1.52, l. 1.40—1.45, kmečki 1.45—1.52, najboljši 1.60, pršutarji 1.45—1.80, najboljši 1.85. Tendence: Cene so se znižale za 5 do 10 grošev.

Jajca

Situacija na jajčnem tržišču je slej ko prej slabša, povpraševanje je minimalno, cene stalno nazadujejo, ker se že povsod pojavlja nova produkcija. Zaloga hladilnega blaga so skoro v celoti izčrpane. Ker so ponudbe iz severnih in severozapadnih držav vedno večje, se mora z nadaljnjim padcem cen s sigurnostjo računati. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 18. jan. 1932.

Državni dohodki so znašali v mesecu novembru 883.5 milij. in v primeri z 1102.1 milij. Din v novembru 1930. Manjši so torej za 218.6 milij. Din. Skupno so v prvih 8 mesecih lani (od 1. aprila do 30. novembra) znašali državni dohodki 7329.9 milij. Din v primeri z 8088.6 milij. Din v istem razdobju 1930. Padec znaša torej 758.7 milij. Din. Po posameznih skupinah so znašali državni dohodki: neposredni davki 1210.3 (v istem času 1930), posredni davki 2052.5 (2432.2) milij. Din, monopoli 1515.3 (1622.0), drž. podjetja 2492.7 (2494.4), razni dohodki 59.0 (56.3) milij. Najzanimnejše je nazadovanje v primeri s prejšnjim letom pri posrednih davkih: trošarinah in takсах.

Problemi nogometa v inozemstvu

Dnevno čitamo v inozemskem strokovnem časopisu o krizi profesionalnega nogometa. Prav povsod jadicujejo in marsikateri odlični klub je za več mesecev dolžan plačo svojim igralcem. Te krize je baje kriv slab obisk prireditelj, kar tudi ni čudno ako pomislimo koliko brezposelnih je na Dunaju, Budimpešti, celo v Pragi. Ta tri mesta so pa centri profesionalnega nogometa v Evropi. Toda slab poset tekem ni edini vzrok krize. Tekme so največ slabše posejane, ker ne nudijo nič novega. Tak pojav smo imeli tudi pri nas, ko je šlo leto za leto vedno po istem kopitu. Vedno gledati Rapid in Admiro, Slavijo in Sparto ali pa Ujpest in Ferencvaros, s časom se naveličaš, ker vidiš vedno eno in isto borbo. V tem je glavna kriza, ker ni nič novega. Angleži so bolj brili. Organizirali so tekmovalne, ki traja že več desetletij, in je razširjeno po vsej državi. Gotovo število klubov tvori prvo, drugo in tretjo ligo. Prehod iz lige v ligo je običajen. Zadnje plasirani izpadajo, prvo plasirani pa napredujejo. Radi velike konkurence so drugorazredni klubi močni in niso dosti slabši od prvorazrednih. Moč teh klubov se pokaže vsako leto pri

pokalnih tekmah. Večkrat se je že zgodilo, da si je pokal pridobil drugorazredni klub. Po vzoru Anglije bodo sedaj organizirali svoja prvenstva Čehi in najbrže tudi Madžari. Raztegniti hočejo prvenstvo tudi na provinco in bodo klubi iz Prage tekmovali z vodilnimi klubi iz provinc. Na ta način hočejo zanimanje za tekmovalne dvigniti. Gotovo se bo poizkus obnesel, zlasti ker bodo tekmovali profesionalni in amaterji v eni ligi.

Radi plaš profesionalnih igralcev, katerih nekateri klubi ne zmorejo, je tajnik italijanske nogometne Zveze Zanetti predlagal, naj se vpelje mešani sistem. V vsakem moštvu naj bi bili plačani le najboljši igralci. Tak mešan sistem imajo v Italiji, Švici in celo Romuni koketirajo s tem načinom profesionalizma. Realno pogledano seveda kaj takega ni povsod mogoče. V fašistični Italiji, kjer je šport obvezen, že gre. Toda kje bi trpeli igralci bivši profesionalni med seboj dobro plačanega igralca, ki bi živel na račun skupne igre. Kajti nogomet ni igra enega igralca, temveč vseh enajstih. Zatorej tudi ne bi moštvo takih laži amaterjev, kjer sta eden ali dva igralca plačana, doseglo posebnih uspehov. Ne razpoloženje ostalih proti plačanim igralcem bi zmanjšalo borbenost vsega moštva. V Švici, kjer imajo tak mešan sistem, se že kažejo slabe posledice. K krizi profesionalnega nogometa se je sedaj pridružilo tudi vprašanje igrarj na Dunaju so lani precej nogometnih igrarj sparcilirali. Zato se razne konference bavijo tudi z vprašanjem, kje bi našli primerna igrarja.

Krize profesionalnega nogometa pri nas k sreči ne poznamo, toda radi igrarj je občutna kriza. Za vodilni in najstarejši slovenski klub, ki desetletja uspešno reprezentira slovenski sport, bo treba najti igrarje. Mestna občina je v tem pogledu dolžna odrediti primeren prostor.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 20. januarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. Reja: Morje. — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Otroci in knjiga (Ludvik Mrzel). — 20.00 Pevski koncert ge. Marčec-Olupove. — 20.30 Samospevi gosp. Milana Jaga. — 21.00 Maškera (St. Jakobski gled. oder). — 22.00 Čas, poročila. Četrtek, 21. januarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Plošče. — 18.00 Ing. Wenko: Perutinarstvo. — 18.30 Prensos z Dunaja: Walküre, opera (Wagner). — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 21. januarja:

Belgrad: 12.05 Radio orkester. 17.00 Jazz. 20.30 Radio orkester. 21.30 Ljubljana. 22.50 Jazz. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Radio orkester. 20.50 Ljubljana. — Budapest: 17.30 Poljudna ogrska glasba. 19.00 Radio ork. 20.30 »Mignon«, opera. Čiganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. 18.30 »Walküre« L. R. Wagner. 22.45 Večerni koncert. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. 21.00 Simfonični koncert. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 20.00 Valčkov večer. 21.00 Koncert. — Berlin: 19.30 Koncert za violino, čelo, klavir in orkester. 20.30 Koncert. — Praga: 20.10 Saksofon. 21.30 Kvintet. 22.15 Zrenos iz Rima. — Toulouse: 19.45 Violinski koncert. 20.30 Koncert vojaške godbe. 23.30 Moderna simfonična glasba. 23.45 Operne pesmi. — Trst: 12.15 Plošče. 12.45 Pester koncert. 20.00 Milano.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 20. januarja: »ZAPRAVLJIVEC«. Red B. Četrtek, 21. januarja: ARSENE LUPIN. — Red C. Petek, 22. januarja: Zaprt.

Pravljena igra »Zapravljivec« se vprizori v naši drami v sredo, dne 20. t. m., za red B. Glavne vloge igrarj: gna Boltarjeva, Medvedova, Mira Danilova ter gg. Debevec, Levar, Kralj, Skrbinek, Zeleznik, Daneš, Drenovec, Lipah, Cesar, Gregorin, Sanein, Plut, Bratina, Potokar in Murgelj. Pravljeno igro spremlja originalne glasbene točke in pa pevski vložki, ki jih pojo ga. Medvedova, gg. Debevec, Kralj in Plut.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 20. januarja: DEZELA SMEHLJAJA. — Red E. Četrtek, 21. januarja: ZIDINJA. — Red D. Petek, 22. januarja: Zaprt.

Leharjeva opereta »Dezela smehljajac« se ponovi v sredo 20. t. m. v običajni zasedbi: Poličeva, Banovec, Ribičeva, Peček ter Zupan v glavnih vlogah. »Dezela smehljajac« ima prekrasne melodije s skoro operno instrumentacijo. Posebno interesantni so plesi, ki jih pleše baletni zbor.

Kulturni obzornik

PETER LIPPERT: OD DUŠE DO DUŠE

Iz nemščine prevedla Dora Vodnik.

V okviru Leposlovne knjižnice Jugoslovanske knjižarne je ob koncu starega leta izšla čudovita knjiga, namreč zbirka duhovnih pism z značilnim naslovom »Od duše do duše«. Knjiga je eno izmed tistih redkih del, ki so neprecenljive vrednosti za duhovni napredek in notranjo izobrazbo človeštva. Namenjena je zato vsem ljudem, ki iščejo resnice, to je vsem tistim, ki so žejni od hrepenenja po večnosti, po religiji, po Bogu.

Pisateljevo ime, ki uživa danes v svetu nemške kulture in pisateljstva velik sloves, je marsikom znano že iz »Križa na gorah«. Pa tudi tisti, ki niso tako dobro znani izborni in zelo napredno revijo »Stimmen der Zeit«, ga dobro poznajo, saj je jezuit Peter Lippert eden izmed glavnih sodnikov omenjene revije katoliškega duha v Nemčiji. Napisal je že celo vrsto knjig, med katerimi naj kot najpomembnejše omenim n. pr. »Der Katholische Mensch«, »Vom guten Menschen«, »Die Kirche Christi« itd. Zlasti knjigo »O dobrem človeku« bi vzporedno zlo, ki smo jo pravkar dobili v lepem slovenskem prevodu in ki bo, upajmo, naša tudi pri nas mnogo žejnih čitateljev. Knjiga je v Nemčiji izšla v šestdeset tisoč izvodih! Temu se ni čuditi. Potrebneje in bolj v duhu našega časa napisane knjige bi si resnično ne mogli želeli. Temu ali onemu morda ne bo všeč, da je knjiga izšla v okviru Leposlovne knjižnice. Toda med zbirkami Jugoslovanske knjižarne nobena ne odgovarja bolje njenemu značaju in literarni pomembnosti. Dasi je ta knjiga delo, ki ni neposredno plod umetniške inspiracije, delo, ki služi večji meri resnici, nego lepoti, ga vendarle odlikujejo takšna globina psihološke prodornosti, takšna blesteča spontanost jezikovnega izraza in stila

(ki se je ohranila tudi v prevodu), in pa takšna nedvomna občečloveška vsebinska pomembnost, da pred vsemi temi vrhunskimi zlatimi marsikateri leposlovni dokument, da se s temi tudi z literarnega vidika neoporečnimi pismi ne more meriti marsikak roman, povest ali novela. Prav omenjene vrline in značilnosti dvigajo ta pisma nad zgolj osebnostne dokumente, v katerih človek samega sebe razodeva in daje drugemu, prav to dela iz njih občečloveške vrednote, vrednote književnosti in še več, vrednote duhovnosti. Pri teh pismih niti ne gre toliko za formo, čeprav je dovršena, kolikor predvsem za vsebino, ne toliko za lepoto, kolikor za resnico, a to ne znanstveno ali logično, razumsko, marveč osebnostno, psihološko in metafizično-duhovno. Z njimi se obrača pisatelj na vzemirjene duše, na ljudi, iščeče v mukah samega sebe, resnice, Boga, na vse žejne in obupane, na vse dvoje in žalostne, na vse samotne in tragično razklane, na vse, ki dvigajo svoje žalostne roke nad mrak in težo zemlje, nad dušično temino kaosa in iskoreninjenosti naših dni. Res mi ni mogoče izčrpati vsega bogastva te čudovite knjige, nemogoče se mi zdi obnoviti njeno vsebino, polno širine in globine, ali pa vsaj približno opozoriti na vprašanja in probleme, na odgovore in rešitve, ki nam jih pisatelj podaja v nji. Reči morem le, da so v teh pismih našla od Boga poklicana in razsvetljenega raziskovalca in razlagalca malodane vsa vprašanja sodobnega življenja, vsaj vsa tista, ki se tičejo duhovne in religiozne problematike naših dni, modernega človeka, ki se išče in se ne more najti v temi modernega življenja. In kako pisatelj rešuje ta vprašanja, da strmino in občudujemo, da smo prenagani, prepričani in razsvetljeni po njegovih besedah in podobah! Pisatelj je pravi moderni apologet duhovnega, religioznega in cerkvenega življenja. Pri njem ni nič nestrpnosti, nevednosti, duhovnega nasilja, nič fanatizma ali apriorne zapovedi, ki jo kretnje. Pri njem je vse razumevanje in doživ

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Sofra

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Dekle-šivilja
gre šivat na dom, ali pa sprejme službo pri dobri družini. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Dekle-šivilja« pod št. 711.

Dekle
išče službo kot pomoč v gostilniški kuhinji. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 711.

Dekle
vešča šivanja išče mesto sobarice ali hišne. Nastop takoj. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Trbovljah pod zn. »Dekle«.

Absolventka
mešč. šole z malo maturo, išče službo v trgovini, pisarni ali kjerkoli. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod št. 721.

Kuharica
za vse išče službo pri mali, samo boljši družini. Naslov: Potočnik, Maribor, Vrbanova 62.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Učenko
se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Poizve se v upr. »Slovenca« pod št. 720.

Nudimo Vam
zaslužek s prepisovanjem naslovov. Pošljite Vaš naslov in 6 Din v znamkah za stroške. — »Ambro«, Ljubljana, poštni pred. 74.

Perfektno kuharico Slovenko
išče fina družina v Skopljju. Znati mora dobro kuhati, likati ter držati vse gospodinjstvo v redu. Za druga dela ima pomoč. — Biti mora poštena, poslušna in srednje starosti. — Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Perfektno kuharico« št. 510.

ZAHVALA.

Ob priliki smrti gosp. Jožefa Meglič mi je izplačalo podporno društvo »Ljudska samopomoč« v Mariboru pripadajočo podporo, za katero se najlepše zahvaljujem in priporočam tovrstno največje društvo Slovenije vsakomur najbolje.

Dol. Križ, dne 16. januarja 1932.

MATIJA MRVAR

Ugodna prilika

Upeljana modna trgovina z inventarjem in zalogo blaga v centru mesta se radi družinskih razmer takoj ugodno proda.

Potrebna kupnina se lahko plača s hranilno knjižico. Resni interesi naj se javijo do 26. t. m. na oglasni oddelek »Slovenca« pod šifro »Modna trgovina«

Zahvala.

Po smrti gospe Marije Adamič sem prejel od »Ljudske samopomoč« v Mariboru takozvano nezgodno podporo, za katero izrekam tem potom najlepšo zahvalo in priporočam to neprecenljivo društvo v takojšnji pristop.

Kozarje, dne 13. januarja 1932.

Alojz Jablič

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionarna. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Poizvedbe

Beseda samo 50 par

Izgubil se je
pes svetle barve, s temnimi visokimi ušesi. — Bergman Josip, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Dvoje stanovanj
eno z 2 sobama, drugo s 3 sobami, oddam takoj ali s 1. februarjem mirni stranki. Zeljarska ul. 11.

Stanovanje
2 sobi in kuhinjo oddam Ciril Metodova 7, Studenci pri Mariboru.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše: modroce, otomane, mreže, divane, leder-modroce, fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg št. 6
Vsa tapetniška dela po niski ceni.

Objave

Beseda samo 50 par

Preključ!
Podpisani preključujem, in izjavljam, da ni Ludvik Habjan pomožni monter, stanujoč v Domžalah — opravičen sprejemati in izvrševati nikakih elektr. napeljav, še manj pa kasirati kake denarne zneske na moje ime. — Ivo Grile, elektroteh. podjet. Ljubljana.

Oklic
Dne 25., 26. in po potrebi še 27. januarja t. l. se bo vršila v Dobu št. 71 prostovoljna sodna dražba premičnih iz zapuščine pok. Videmška Antona. Dražba se bo vršila od 8—12 in od 13—17 ter se bo prodajalo vino, sode, živila, vozove, seno, drva, pohištvo in mnogo gospodarskih potrebščin. Ponudbe bo mogoče plačati s hranilnimi vlogami. Predmeti se lahko ogledajo pred dražbo na licu mesta, oziroma pri skrbniku g. Rihlarju, trgovcu v Dobu, ki daje vsa potrebna pojasnila. Okrajno sodišče na Brdu, odd. l., dne 7. jan. 1932.

Posestva

Beseda samo 50 par

Stavbne parcele
ugodno naprodaj pod Rožnikom. — Naslov pove uprava »SL.« pod št. 603.

Kupim hišo
dvodružinsko, v šentpeterskem okraju ali na Poljanah. Ponudbe pod »Dvodružinska« št. 416 na upr. »Slovenca«.

Prodaj
malo posestvo, hišo z gospod. poslopjem, kozolcem, sadnim vrtnom, 2 njivi in travnik v Savinjski dolini tik državne ceste in avtobusne postaje, za ceno Din 75.000. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju.

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Puhasto perje
čisto, čehano po 48 Din kg. druga vrsta po 38 Din kg. čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Seno

zdravo in suho, naprodaj. L. Nouschak, Bos. Dubica.

Sveža jajca
komad 125 Din, pri odjemu 100 komadov 120 Din, pri odjemu celega zaboja 110 Din. — Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5.

Gojzerce na obroke
»TEMPO«, Salendrova 6 (pri kraju Gosposke levo)

Lanene tropine
prvovrstne kakovosti, 37-38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana.

Mizarji
30 do 35 m² trdega lesa, 3 leta starega, zračno sušenega, javor, hruska, lipa, češnja, brst, jelša, se prodaja m² Din 480 Din, franko žaga. Franc Martinec, Skofljica.

Trafikanti pozor!
Proda se dobro ohranjen kiosk po zelo ugodni ceni. Naslov pove uprava »SL.« pod št. 718.

Pšenično moko
najbolj čist mlinov, tudi najceneje veletrgovinska žita in mletskih izdelkov. A. VOLK, LJUBLJANA, Realjeva cesta 24.

Glasba

Beseda samo 50 par

Lep črn klavir
svetov. znane prvovrstne tv. Pokorny, po ugodni ceni prodam. — Vzemem rabljen klavir v račun. — J. Bajde, Gosposvetska cesta 12.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Solne vreče
vsako množino, kupimo. — Ponudbe z navedbo cene na upr. »Slovenca« pod »Sol« št. 387.

Srečke, delnice, obligacije
kupiše Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Obrt

Beseda samo 50 par

Neveste!
Posodo, navadno in najfinejšo, vse kuhinjske potrebščine, strojčke, jedilno orodje itd., posteljne vložke, žimo, morsko travo, štedilnike, krasne kletke in vso železnino kupite pri Fr. Stupica, trg. z železnino, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Nogavice
rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Modroce
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

Ignacij Narobe
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

30 mizarjskih mojstrov

opravlja vse delo na naših strojih z vdelanimi motorji že leto dni pri Mizarjski zadruzi v St. Vidu brez najmanjšega defekta.

Glavno zastopstvo: TEICHERT & SOHN
Ljubljana, Gledališka 12.

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi avtorji, čist tisk, dobro blago.

Mathek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Strukelj.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Zahvala

Ob priliki nenadne in nevarne bolezni moje žene Ottilije, mi nalaga dolžnost, da izrazim na tem mestu globoko zahvalo gosp. dr. Cervenki, primariju ženske bolnišnice v Novem mestu, ker jo je otele gotove smrti. — Iskrena mu hvala, kakor tudi požrtvovalnim častitim sestram, ter vsem, ki so pripomogli k hitri pomoči.

Novo mesto, dne 18. januarja 1932.
MIHAEL LUKMAN, trafikant.

Krasen luksuzni odprt osebni avto

75 HP 6 cilindrski, prva evropska znamka iz Rols-Roysa, šeststeden, dobro ohranjen, pravi avto za ture, izredno poceni naprodaj. Izvanredna prilika za veleposvesta, trgovce, advokate in vsakogar, kdor mnogo potuje. Pogodba je mogoča, tudi na odplačila proti jamstvu, odnosno se zamenja za zemljišče, les itd. Reflektanti naj izvolijo poslati svoj cenj. naslov na upr. »Slovenca« pod »Redka prilika št. 700«, pa dobe podrobnejše pogoje.

+

Potrjeni in žalostni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je umrla po kratki bolezni, naša predobra in vzorna mama

Torkar Marija roj. Rozjek

previdena s sv. zakramenti, v starosti 80 let.
Pokojno mamo priporočamo vsem, ki so jo poznali, v blag spomin.
Francija-Golbey, dne 11. jan. 1932.
Zalujoči ostali: hčeri Manca in Meta v Ameriki, sin Johan v Franciji.

Zahvala.

Za takoj izplačano podporo po smrti našega očeta g. Jožefa Peteline izrekam tem potom »Ljudski samopomoč« v Mariboru najlepšo zahvalo.

Cerkije ob Krki, dne 3. januarja 1932.

Miha Lorber

Tovarniški objekt v Zagrebu je naprodaj.

Površina 3371 m², ugodna lega, meječa ob 2 cesti, stanovanjska in tovarniška poslopja ter skladišča. Parna moč in lastna vodna napeljava. — Ponudbe pod »Tovarniški objekt v Zagrebu« na

Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Pa se je ob strunah oglasil še pevec.

Ko je Ilir, praded naših kraljev, v naši zemlji prebival, narod naš bil je močan od ranega jutra na Istru v daljni večer od sneženih gora pod nebo hrepenceh in še do leto in dan zelenih obmorskih poljan. Ni ga bilo, ki bi drznil se dvigniti roko in mir nam kratiti.

kralj naš imel je vojsko, da se zemlja je tresla pod njo, in še s pogledom samó je krotil vse sovražne rodove.

O božanski Ilir, zdaj, zdaj se k nam vrni! Pridi, pridi, Ilir, mi čakamo te, ob Soncju bobnečem in morju sinjem mi čakamo te!

V zemlji so naši kresovi na holmih in strmih gorah zagoreli

in na sovrage klical je rog iz gradišča v gradišče: šel je kralj Prono in šli so junaki njegovi, a ko da so jih vsevišnji zapustili bogovi, izkravali so v zemlji domači in kraljeva v robstvu hči čaka, kdaj vojska otme jo iz voze in jo mašuje. Ilir, Ilir, narod Karnov te kliče in te pričakuje.

O božanski Ilir, zdaj, zdaj se k nam vrni! Pridi, pridi, Ilir, mi čakamo te, ob Soncju bobnečem in morju sinjem mi čakamo te!

Na lepih ledinah in v tesnih gradiščih kot ovce smo in višnje bogove iz dne v dan rotimo in prosimo,

da bi moči dali vojski, ki še stražna stoji in zemljo nam brani pred vragom in svobodne dni. Ali vzdrži ali pade, bogovi vedo, mi ne in zato nam srce plašno je, a bi radi vsi bili neugnani voljeje, kralj Ilir, v svobodi neugnani voljeje!

O božanski Ilir, zdaj, zdaj se k nam vrni! Pridi, Ilir, mi čakamo te, ob Soncju bobnečem in morju sinjem mi čakamo te!

Pevec je utihnil in položil roko na strune, da so onemele, kot bi jih udušil, in zato je učinkovala prošnja, kakor klie pogrezajočega se, bridko presunljivo, da so gradiščarji dvignili glave in pričakujoče gledali, ali ne prihaja Ilir, ki bi moral v črno zemljo slišati pevec glas in priti med roba Karnov, da izpolni svojo obljubo...

Zatopotal je konj od vrat, za njim še drugi, tretji. Pevec, ali si čarovnik in je Ilir slisl tvoj glas in že prihaja, da prežene Karnom črno skrb in bodo veseli solca nad svobodno zemljo, ki so se bali, da jim zatone v temo robstva in ga ne bodo več videli z veselimi očmi?

Gledali so gradiščarji in čakali... Niso pričakali Ilira, a oči so jim vžarele, ko da se jim je razodel in z njim še sam Belen. Gledali so in niso mogli verjeti in so bili za trenutke kakor okameneli, potem pa se jim je sprostil glas in ga je bilo samo veselje.

»Kraljica, kraljica!«
»Kraljica!«
»Kraljica Ena!«
»Pozdravljena, kraljica Ena, pozdravljena!«
Vse ji je hitelo naproti, prišli so konja, ga vodili proti dvorcu in ob veselju, da niso več sami, da imajo kraljico, ki bo čula nad njihovo svobodo, je prišel

vanje Ilirov duh. Nič več ni bilo strahu v njih, ko so vzklikali, in ko je pestunja dvignila Dardana in ga je kraljica vzela s smehljajem, polnim materinske sreče, so verjeli v solčno prihodnost...

Katmel je vstal in je strmel...

Ali je mogoče, ali prav vidi? Iz rimskega taborišča, iz onega taborišča, kjer živi zver Flamininus, da bi se vrnila? Prišla je, kot je bil prišel kralj Prono... Ne, ne, resnično je! Konja ji vodijo, Dardana so ji dali, smeji se... Tudi njega je zagledala. Nasmehnila se mu je... Je, kraljica Ena je, živa in oteta je in svobodna se vrača v rodno gradišče!... Kaj se je zgodilo?... Kdo jo je rešil?... Ali je Epulo strahoval Rimljane?... Da bi njemu bilo dano, oteti jo!... Pa kaj?... Njen obraz je le bridek!... Bogovi!... Ne, ne, Ena ni Ekritusira, da bi si s svojo častjo kupila osebno svobodo!... Ne veruje, pozna jo... Ne bila bi potem Ena, ona Ena, ki se mu je prikazala ob Karusadiju kot boginja in jo poslej časti in ljubi z ljubeznijo, ki jo more ona le slutiti, in je vesel njene besede, ki mu je dobra, kakor vdana in mu zaupa... O, če bi se vendar zgodilo, ko se ni mogla med volkovi braniti, potem gorje mu, ki se je drznil in povzročil senco bridkosti v njenem obrazu!...

Volhva Kara je opazovala Katmela, ki je bil odšel izpod hrastov pod klonico in tam čakal, da sprejme in pozdravi kraljico.

»Prav sem gledala in prav sem videla, Katmel, si je govorila v mislih, ko je motrila njegov obraz, ki je vžareval in špet temnel, kakršna je pač bila njegova misel v teh trenutkih, katerih ni pričakoval in so vsega prevzeli.« Namignila sem ti, Katmel, ko sem te zdravila, da bo Ena tvoja usoda. Ali si prav razumel? Sodim, da ne... Ali pa je tvoja ljubezen tolika, da bi bil vesel smrti, ki se skloni nad te, preden si misliš, in te poljubi namesto Ene!...